Korea Veteranen

Nr 5
Jun 2017

Tidning för medlemmar i SverigeKoreaVeteranerna

INNEHÅLL

Allmän information.....2
Ordföranden har ordet.....3
Delegationschefen har ordet.....4-5
Ylva Stach medföljande berättar.....6-7
Ny delegationschef.....8
SMKR centrala möte.....8
Chefsbyte på veteranavdelningen.....9
Polska delegationen i PMJ.....9-10
Aktiviteter under 2017.....22
Gunnar Sköldberg berättar.....11-23

Rekrytera medlemmar till SverigeKoreaVeteranerna

Alla som har tjänstgjort vid Övervakningskommissionen i Korea eller har ett historiskt intresse av Korea eller på annat sätt vill stödja föreningen är välkomna som medlemmar.

Bli medlem och stöd arbetet med att bevara minnet och våra traditioner av vår verksamhet på den Koreanska halvön.

Ordförande

Gunnar Persson
Torpvägen 24 A
147 63 Uttran
073-1536844

Vice ordförande

Anders Grenstad
Frödings Väg 1 A
760 49 Herräng

Vice ordförande

Roger Klasson
Tolvmansvägen 9
733 91 Sala

e-post: SverigeKoreaVeteranerna@outlook.com
hemsida: www.koreaveteranerna.org

GLÖM INTE ATT BETALA IN MEDLEMSAVGIFTEN FÖR 2017.
MEDLEMSAVGIFTEN ÄR minst 100 kr/familj
OCH INSÄTTES PÅ PLUSGIRO 72 27 07-7

Korea Veteranen,
Adressändringar och ekonomiska ärenden, Gunnar Persson
Foto framsida: Peace park minnessten, foto Gunnar Persson
Foto baksida: , Svenskt minnesmärke Seoul, foto Gunnar Persson
Hemsida: www.koreaveteranerna.org
Tidningen sponsras av Gunnar Persson, Föatt Korea, FM
Nästa nummer beräknas komma ut i december 2017

Ansvarig utgvare
Gunnar Persson
Layout och design
Gunnar Persson
Tryck
Bomas tryck Sollentuna

ORDFÖRANDEN HAR ORDET

Efter allt jul och nyårsfirande har vi så äntligen börjat ta tag i vårstädning och förberedelser inför sommaren. Återgång till de dagliga rutinerna. Det känns i alla fall bra att SverigeKoreaVeteranerna har en i stort komplett ledning. Ett första möte genomförde vi i februari. Revision av räkenskaper och verksamhet är genomförd utan anmärkning. Nu har vi tagit sats och är i full gång med årets aktiviteter.

Äntligen har vi en överenskommelse med Försvarsmakten och Chefen för Luftstridsskolan om stöd. Avtalet gäller under tre år och innehåller både ett givande och tagande rörande ekonomi och verksamhet. Vårt medlemskap i SMKR (Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund) borgar också för ett säkert omhändertagande av våra intressen lokalt och centralt. Känns tryggt att äntligen inte behöva oroa sig för vår ekonomi och genomförande av planerade aktiviteter. Nu kan också hemsidan göras klar och fungera fullt ut efter semestern. Vi har även fått klartecken om stöd från koreanska försvarsattachén. Jag är oerhört tacksam för detta då det berikar vår förening och verksamhet på ett betryggande sätt. Vi ställer också upp om det behövs hjälp från vår sida.

I slutet av maj genomförs chefsbyte i delegationen. Mer om detta inne i tidningen. Chefsbyte genomförs även på LSS i Uppsala, vårt värdförband. Jag kommer att delta i samband med chefsöverlämningen i Uppsala

Under våren kommer planering med vår korearesa att påbörjas. Genomförandetid blir maj 2018. Anledningen till att vi flyttar resan är den rotation som sker inom delegationen nu i sommar. Stödet till oss resenärer blir bättre och tydligare vid en senareläggning. Jag hoppas också att vi skall kunna få visst ekonomiskt stöd för resan. Hur och på vilket sätt får jag återkomma till i nästa nummer av tidningen.

Under hösten kommer vi att arrangera någon form av infoträff med middag. Tanken är att vi skall träffas och umgås tillsammans under gemytliga former. Jag vill att vi gemensamt diskuterar och ventilerar vår verksamhet. Hur vill vi ha det och varför! Om du redan nu har idéer så hör av dig på enklaste form. Vi måste också hjälpa till med nyrekryteringen av medlemmar. Det har gått lite trögt under senaste året. Ännu har kännedom om vår förening inte nått ut till alla som tjänstgjort eller tjänstgör i Korea. Här behöver vi hjälpas åt och sprida informatiomnen vidare och rekrytera nya medlemmar. Veterandagen genomfördes i vanlig ordning den 29 maj med ett stort antal deltagare.

Med dessa ord vill jag önska er alla en trevlig sommar. Tag hand om er alla och ladda inför höstens aktiviteter.

Delegationsledningen samlad på Nam Kang med Gunnar Persson, Anders Grenstad samt Roger Klasson med hustru Carina.

Fira sommaren med en Koreatårta från SPAAKs konditori i Tumba

Delegationschefen har ordet

Generalmajor Mats Engman

Snart har två år passerat sedan jag tillträdde som delegationschef och det kan vara på sin plats att reflektera och sammanfatta något. Men innan jag gör det några rader om vad som händer nu och hänt sedan senast.

Det nya året började tyvärr som 2016, med missiluppskjutningar. I februari avfyrade Nordkorea först en medeldistansmissil och sedan några veckor senare, lite mer överraskande, fyra missiler samtidigt. Avseende den här senare uppskjutningen är det ännu inte helt klarlagt vilken typ av missil som användes. Den samlade rapporteringen gör gällande att det inte var en ICBM som det spekulerats om, det vill säga en missil med räckvidd att nå USA fastland, utan snarare någon form av mer korträckviddig (1000-1500 km) missil. Dessutom genomfördes medio mars ett raketmotortest, med bedömt en kraftfullare motor än vad som tidigare visats upp. Både dessa uppskjutningar och motortestet förefaller lyckade, vilket betyder att den nordkoreanska förmågan ständigt ökar och att de blir alltmer självsäkra.

Hotet från missilattacker gör ju förstås att behovet av att kunna försvara mot den typen av attacker ökar i Sydkorea. Det senaste som hänt är att regeringen kommit överens med Lotte group att de ska ”erbjuda” regeringen en golfanläggning söder om Seoul i utbyte mot ett annat landområde. På golfanläggningen ska THAAD systemet grupperas (ett avancerat amerikanskt robotförsvarssystem). I förra veckan anlände de första delarna av systemet till Osan Air Base. Kina har hela tiden protesterat mot att THAAD grupperas i Sydkorea och man vidtar nu bland annat ekonomiska motåtgärder mot sydkoreanska företag med verksamhet i Kina. Både sidor verkar beslutsamma i sina respektive beslut, så vi får se hur ”kampen” slutar.

Parallellt med den militära utvecklingen har vi bevittnat en omtumlande politisk händelsekedja, som nu har slutat med att den valda presidenten i Sydkorea har avsatts genom riksrätt. Det är första gången detta händer i Sydkorea och är ju generellt sett mycket ovanligt. Presidentval genomfördes den 9 maj.

Samtidigt börjar den nya amerikanska administrationen att visa ett stort intresse för regionen. I början av året var den nye försvarsministern på besök och i förra veckan var USA:s nye utrikesminister på besök. Enligt uppgift är vice presidenten också på väg hit. Tillsammans skapar det förstås både förväntningar och oro, lite beroende på vad man själv anser är lämpliga åtgärder. Jag uppfattar att det hittills mest handlat om att visa på sammanhållningen i alliansen och att får mer kunskap om utvecklingen i regionen. Någon tydlig ny strategi har vi inte sett ännu.

I denna spända situation genomförs nu alliansövningen Key Resolve/Foul Eagle. Omfattningen på övningen är i stort som tidigare år, det vill säga en av de största militära övningarna som genomförs globalt med totalt upp mot 300 000 deltagare. NNSC har denna gång liksom tidigare i uppgift att observera övningen och att försöka värdera att övningen är vad som beskrivs som ”defensive and deterrent in nature”. En mycket krävande uppgift för en så liten organisation vid en så stor och komplex övning. För att lösa uppgiften besöker vi framförallt staber och ledningsplatser i hela Sydkorea, men även några förband.

Parallellt med att vi observerar övningen så pågår för fullt förberedelserna för vår stora mottagning uppe på NNSC campen. Vi har en årlig stor mottagning, då vi bjuder in våra viktigaste samarbetspartner från UNC och ROK för att tacka för bra samarbete. Normalt försöker vi alltid i samband med mottagningen bjuda på någon form av underhållning. I år är det extra spännande, då vi lyckats få ner en grupp fältartister

till NNSC. Det är fem svenska artister som kommer under cirka en vecka för att dels spela på vår mottagning, men de kommer även att ha en konsert på Camp Bonifas och en inne på Yongsan basen. Oss veterligen är detta första gången som fältartister uppträder i Sydkorea och för NNSC. Är det någon av er läsare som har andra uppgifter så får ni mycket gärna höra av er. Förutom mottagningen så förbereder vi också byte av huvuddelen av delegationen. Jag avslutar min tjänstgöring den 31 maj och min ersättare blir Kam Anders Grenstad. Dessutom byter alla utom alternaten under juni och juli. Vi försöker planera så att det i minsta möjliga omfattning negativt ska påverka vår operativa förmåga, men en viss nedgång är förstås oundviklig.

I samband med utbildningen av de nya delegaterna på Livgardet, så var även jag hemma och genomförde en del av utbildningen tillsammans med två tidigare delegater, Jonas Åberg och Per Ljungnér. Det var roligt att träffa de nya och förväntansfulla delegaterna och försöka ge dem en bra start på NNSC sejouren.

Samtidigt genomfördes, under Folk och Försvars ledning, ett seminarium i Stockholm om utvecklingen på den koreanska halvön och om NNSC. Vi hade som föreläsare lyckats bjuda in Mr James Pearson, som jobbar för nyhetsbyrån Reuters i Seoul. Tillsammans med mig så försökte vi ge en bild av dels utvecklingen på halvön men även förstås beskriva vad NNSC gör idag. Det har varit ett uttalat mål för mig att sprida kunskap om ”det nya NNSC”, det vill säga vår verksamhet sedan de så kallade utvecklade uppgifterna har fått ordentligt genomslag. Jag tror att seminariet fortfarande går att se på FoF hemsida, för den intresserade.

Det är alltid vanskligt att sammanfatta två mycket intensiva och händelserika år, men jag ska göra ett försök. Till att börja med kan jag konstatera, liksom säkert många av er, att min egen kunskapsnivå om den här regionen och koreanska halvön avseende historia, politik, strategiska förhållanden, samhälle, kultur var mycket begränsad. Både jag och min fru Anita har lärt oss otroligt mycket!

På det rent professionella planet kan jag fortfarande förvånas över hur unik hela vapenstilleståndskonstruktionen på halvön är. Ett FN kommando, som egentligen inte har någon relation till FN, i varje fall inte politiskt eller operativt. Ett NNSC som inte har något egentligt eget mandat, utan är beroende av att bli ”inbjudet” och ett tyvärr helt ensidigt upprätthållande av stilleståndsåtagandena. Detta lever vidare trots de 63 år som gått! Vad jag känner till så finns ingen liknande konstruktion någon annanstans i världen.

Ett annat förhållande som överraskat mig är omfattningen av incidenter i DMZ. Det är ju inget som det rapporteras om särskilt ofta och framförallt inte i svenska media, men när man jobbar här, så får man en helt annan inblick i vad som egentligen pågår.

Ett tredje förhållande som sticker ut är den mycket sammansvetsade alliansen mellan USA och Sydkorea. Combined Forces Command, som ju verkligen är ett gemensamt war-fighting command är ständigt närvarande. Att det dessutom leds av en amerikansk general, som är högsta militära chef i Sydkorea i händelse av krig, är också lite förvånande.

När vi lämnar Sydkorea den 31 maj så kommer vi att göra det med många nya erfarenheter, kunskaper, vänner och minnen. Det har varit en fantastiskt spännande tid tillsammans med skickliga medarbetare i delegationen, inom NNSC och hos våra samarbetspartner.

Avslutningsvis vill jag önska min efterträdare, Konteramiral Anders Grenstad med fru Anja, varmt lycka till med detta viktiga uppdrag.

Mats Engman
Generalmajor
Chef för den Svenska delegationen till NNSC

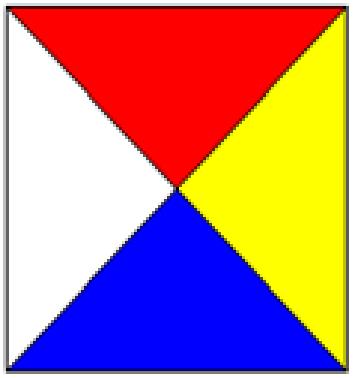

Medföljande i Seoul

(text och foto Ylva Stach)

Min man Anders Stach fick möjligheten att arbeta i Sydkorea på uppdrag av NNSC under perioden januari 2016 - januari 2018, en fantastisk möjlighet som Försvarsmakten erbjuder. Då vår dotter hade en termin kvar av gymnasiet så anslöt jag tillsammans med henne först efter studenten i slutet av juni. När vi kom till Seoul möttes vi av en enorm luftfuktighet och tropisk värme, luftkonditioneringen gick för högtryck hemma i huset på Youngsanbasen och glasögonen var ständigt immiga. Under de heta sommarmånaderna lärde vi oss att hitta i storstaden. Vi cyklade mycket längs Han River på de underbara cykelvägar som sträcker sig mil efter mil kantade med utegym, toaletter och matställen varannan kilometer. Man finner inga badplatser direkt, men på basen har vi en 50-meters utomhuspool. På basen finns också bibliotek, bio, löparbanor inomhuspool och gym som vi frekvent utnyttjar. Vår dotter Malin, som tagit sig ett sabbatsår, fick snabbt många barnvaktsuppdrag både hos svenska och amerikanska familjer. Hon har också passat på att intensivträna taekwondo.

Julfirande på Schweiziska mässen

Både midsommar och julhelg har Anders arbetat (duty officer) uppe i Panmunjeom. Vi har då haft förmånen att kunna tillbringa tid med honom där. Båda dessa storhelger har vi även haft vår son hos oss. I Panmunjeom råder en lite märklig tillvaro, ständig spänning i luften men samtidigt väldigt lugnt och fridfullt. Jag försöker att vara där uppe alla de helger då Anders arbetar, då läget så tillåter. Det är skönt att komma bort från storstaden med jämna mellanrum. På morgnarna, efter att ha meddelat security, brukar vi ta oss ut på morgonpromenad i området iklädda NNSC-västar. Luften är mycket friskare än i Seoul och frukosten brukar smaka underbart efter den friska morgonpromenaden. På NNSC-campen har vi också ett svenskt bibliotek att botanisera i, samt gym och bastu.

Något jag verkligen uppskattar med Seoul är bergen, hela staden är omgiven av berg och stadsmur. Att hajka utefter stadsmuren eller upp på de olika topparna är lättillgängligt och enkelt. Med tunnelbana och buss landar man snabbt intill bergen. Annat som är lättillgängligt är Koreas underbara mat, vilken serveras överallt och dygnet runt till ett verkligen överkomligt pris.

Vår dotter fick under nyårshelgen ner sina väninnor från Sverige. De är nu ute och reser och ser sig om i Asien. Vi har frekvent kontakt med henne och vår son, som bor och pluggar i Uppsala via fantastiska FaceTime! Via FaceTime har jag också lätt att ha kontakt med mina gamla föräldrar hemma i Sverige. Allt känns mycket närmare än tidigare när vi befunnit oss utomlands och man inte har kunnat ringa och se varandra på samma sätt.

Familjeaktivitet med kubbspel

Delegationens kräftskiva

En kall vinterdag ordnade jag och en av de Schweiziska anhöriga en anhöriglunch samt vinterpromenad. Vi, alla svenskar, träffas också då och då för olika aktiviteter som after work, kubbspel, skridskoåkning, restaurangbesök med mera. Via andra nätverk såsom Sveorna, hike-gruppen och Nordic club har jag också lärt känna många andra anhöriga i Korea. Tillsammans umgås vi, upptäcker Korea och genomför diverse olika aktiviteter.

Hajking Bukhansan National Park

Via andra nätverk såsom Sveorna, hajk-gruppen och Nordic Club har jag också lärt känna många andra anhöriga i Korea. Tillsammans umgås vi, upptäcker Korea och genomför diverse olika aktiviteter.

Ylva Stach

Ny delegationschef

(text Gunnar Persson, foto Försvarsmakten)

Konteramiral Anders Grenstad

Den 1 juni 2017 tillträder Konteramiral Anders Grenstad befattningen som Delegationschef vid NNSC i Korea. Detta är andra perioden för Grenstad som också innehade befattningen under perioden 2011-2013. Medföljande är hustru Anja Grenstad.

Amiral Grenstad var marininspektör och marintaktisk chef under perioden 2005 till 2011. Tunga befattningar som marinens främste företrädare. Efter dessa år blev nästa utmaning att överta befälet och delegationschefskapet i Korea för NNSC (Neutral Nations Supervisory Commission). Befattningen hade då innehafts av generalmajor Berndt Grundevik. Det blev två år i Korea. Åter i Sverige blev Grenstad placerad som ställföreträdande insatschef vid Högkvarteret. Den befattningen hade han till 2016, då han tillträdde som chef för Veteranavdelningen. Häri låg bland annat att utreda och beskriva ett nytt Veterancentrum samt att utreda och beskriva veteranbegreppet. En inte alldeles lätt uppgift med avseende på alla de beskrivningar som finns och inte minst en frånvaro av begreppet i svenskt militärhistoriskt perspektiv. Vi hoppas Försvarsmakten kan finna en lämplig definition som även vi veteraner kan acceptera. Vi har dock ännu inte blivit tillfrågade av Försvarsmakten.

Vi önskar Anders och Anja lycka till i Korea och som du vet så väntar nya tag i föreningsarbetet när du kommer hem till Sverige igen efter två år på posten.

SMKR Centrala möte

(text och foto Gunnar Persson)

Året före representantskapsmötet genomför SMKR ett centralt möte för medlemsföreningarna. I år var det särskilt intressant, då det är många frågor som skall redas ut och presenteras för beslut på representantskapsmötet 2018. Mötet hölls vid Ledningsregementet, före detta S 1 i Enköping den 3-4 april.

Innan vi började konferensen så informerade chefen för ledningsregementet, överste Mattias Hansson, om verksamheterna, regementets personalrekrytering och utbildningsverksamheten. LedR är ett stort förband med många anställda och olika verksamheter. Regementet svarar som ensamt signalförband för kommunikationen inom och utom försvarsmakten samt inom och utom riket. Även Försvarsmaktens meteorologi- och oceanograficentrum (FM METOCC) finns inom LedR samt två utbildningsgrupper som utbildar och stödjer hemvärnet. En mycket trevlig, bra, intressant och öppen redovisning.

Följande frågor diskuterades:

Värdförband till föreningarna, SMKR kommunika tionsmodell, antal regioner i landet, överenskommelser mellan förening och förbandschef avseende stöd med mera, rekrytering, ny kamratföreningshistorik, veteranbegreppet samt goda idéer från alla föreningar. En hel del att diskutera och lämna förslag till beslut på kommande representantskapsmöte.

Det blev många och intressanta diskussioner och även bra redovisningar. Efter en lång dag så samlades vi i matsalen för en gemensam middag med förbrödring och social samvaro på LedR fina officersmäss.

Efter en tidig morgon fortsatte vi diskussioner och redovisningar med underlag till de regionala mötena samt representantskapsmötet (årsmötet 2018).

C LedR Mattias Nyström och Ordförande SMKR Anders Emanuelson

VETERANAVDELNINGEN

(text Gunnar Persson, foto Försvarsmakten)

Ny på Veteranavdelningen efter konteramiral Grenstad är överste Thomas Larsson. En av hans första uppgifter blir att planera för införandet av det Veterancentrum som regeringen givit försvarsmakten uppgift att inrätta. Från den 1 juli 2017 skall centret vara bemannat och klart. Det blir ett kompetenscentrum som ska driva, utveckla och implementera myndighetens veteran- och anhörigarbete. En viktig länk mellan våra ideella föreningar och försvarsmakten. Även om inte vår förening har fått gehör som övriga utlandsveteranföreningar, så hoppas vi fortfarande att det sker. En anledning till detta skulle ju kunna vara att vi har valt att bli medlemmar i SMKR med cirka 11 000 utlandsveteraner och inte någon annan organisation.

Överste Larsson kommer närmast från insatsen i Mali där han tjänstgjort som ställföreträdande chef Sektor Väst, Minusma. Han har ett förflutet som chef för A 9 och är Bodensare i själen. Enligt uppgift bor familjen kvar i Norrland och Thomas pendlar därför mellan bostaden i Boden och arbetet i Stockholm.

Thomas Larsson och Anders Grenstad

Vi önskar överste Larsson med medarbetare lycka till med verksamheten på Veteranavdelningen och sedermera Veterancentrum.

Följande organisationer har samarbetsavtal med FM:

- Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund
- Invidzonen
- Soldathemsförbundet
- Idrottsveteranerna
- Sveriges Veteranförbund Fredsbaskrarna

Organisationerna genomför regelbundna samverkansmöten med veteranavdelningen. I egenskap av kamratförening så samverkar SMKR också med HKV PROD UTB i frågor rörande ekonomi med mera.

POLSKA DELEGATIONEN I PMJ

(text och foto Gunnar Persson samt NNSC)

Polen var en av fyra nationer (Sverige och Schweiz på sydsidan samt Polen och Tjeckoslovakien på nordsidan) utvalda att följa upp efterlevnaden av stilleståndsavtalet 1953. I samband med att Tjeckoslovakien delades i Tjeckien och Slovakien 1994 finns ingen representation på nordsidan. Tjeckien erbjöd sig att ta över Tjeckoslovakiens roll men avböjdes av Nordkorea. Då campen på nordsidan stängdes var även Polen tvungna att flytta och hitta annan gruppering vilken blev i Warszawa. Den polska delegationen reser vid två tillfällen årligen till Sydkorea för att deltaga på möten i Panmunjeom. Detta för att dels skriva under tidigare protokoll men också visa att det finns en existerande delegation som företräder nordsidan.

Polska delegationen anno 2002-2004

Plenary meeting 2003

I slutet av 2003 iordningställdes ett av rummen i T 10 för den polska delegationen. Vid de tillfällen som delegationen var i PMJ så bodde och arbetade de i rummet. I rummet behöll vi en dubbelsäng som ett tecken på att det inte stod helt till förfogande för delegationen.

Fredsmuseet på nordsidan där förhandlingar genomfördes och som kom att bli den polsk-tjeckiska campen fram till 1994

Under 2016 har den polska delegationen varit närvarande under något längre perioder. De polska delegaterna har följt de svenska och schweiziska operationsofficerarna i samband med att de genomfört inspektioner, utbildningar och uppföljning i den demilitariserade zonen (DMZ) inom ramen för sina dagliga gärningar. I framtiden kommer den polska

NNSC ordförandeklubba med de fyra ingående ländernas insignia

delegationen att ta en mer aktiv roll i arbetet med att stödja det operativa arbetet på plats i Korea. Närvaron blir som tidigare ett par gånger per år. Nästa tillfälle planeras till sommaren 2017.

Gunnar Sköldberg berättar Koreaminnen

Här fortsätter berättelsen om resa och tjänstgöring i Korea, sista delen.

Bilden tagen i samband med medaljutdelningen på veterandagen 2016

Svensk husmanskost

Refererande till menyn ovan så hände det sig att vi i tält 75, en fukthet sommarkväll någon månad senare, kände en stark längtan efter svenskt knäckebröd och svensk sill. Planerna tog form och i nattens mörker kröp två man iväg i de ganska djupa diken som fanns i lägret mot det svenska mattältet. Det gällde här att verkligen ”ligga lågt” för lägret hade bevakning av amerikansk, tungt beväpnad militärpolis och de hade för vana att skjuta först och titta sedan enligt de informationer som vi fått.

De utsända mannarna lyckades dock att med mycken möda att ta sig in i kocken Jönssons förrådstält, smyga med sig knäckebröd, sill och kaviar för att sedan hyllas som hjältar vid återkomsten till tältet. Sedan blev det fest med öl och snaps.

Dagen efter var kocken Jönssons domäner ett getingbo där Jönsson hade sänt ut kockboyar för att om möjligt utröna vilken eller vilka som hade tullat på hans ytterst dyrbara förråd av svenska kvalitetsprodukter. Han lyckade ej få någon klarhet i detta då alla tillfrågade hade glorian på huvudet tänd och bedyrade att ett sådana illdåd vore dem fjärran.

Efter några månaders tjänstgöring, först som exeditionsunderofficer, blev jag efter midsommar utnämnd som lägerunderofficer, med uppgift att med boykompaniet se till att lägret fungerade vad gäller tvättinrättningen, vägunderhållet, underhåll av tälten etcetera.

Semester i Tokyo

Innan tillträdet så erhöll jag som, alla andra, en veckas permission och fri biljett till Tokyo för rekreation. Avresan skedde med helikopter från Panmunjom till Seoul och därifrån till Tokyo med MATS Globemaster. Resan tog 8-10 timmar och jag var rätt nöjd när vi landade på Tachikawa Airbase i Tokyo. Hotellet kände jag igen. Det var samma hotell som vi bott i när vi kom till Tokyo så det kändes tryggt. Fort in och lämna handbagaget på rummet för att sedan giva mig ut i Tokyos hektiska nattliv. Då vi alltid var fler svenskar som samtidigt hade vår rekreationsvecka, så gjorde vi gemensam sak när vi första kvällen begav oss ut i nöjeslivet.

Chisuko Futakuchi

Någon kväll senare drev jag ensam omkring i Ginzakvarteren och efter ett tag tröttnade jag på att bese folklivet och klev in på en kombinerad nattklubb/bar där jag satte mig och tog en drink vid ett bord. Ett uppträdande pågick och bland annat ingick en balett som var vacker att se på. När den var färdig och flickorna rusade förbi mitt bord på väg ut, råkade en av dem snubbla på mina långa ben som jag sträckt ut från min plats. Hon föll med ett pladask och jag skyndade mig att hjälpa henne upp och be henne om ursäkt för min klumpighet.

Hon satte sig på stolen bredvid bordet och hämtade andan samtidigt som hon på bruten engelska förklarade att hon kände sig alright. Oj vilken söt flicka, hur skulle jag nu kunna få en vettig kontakt med henne nu efter denna fadäs. Vi fann dock varann med en blandning av engelska och teckenspråk. När hon efter en rätt lång stund försvann in till balettens loge så hade vi kommit överens om att träffas på eftermiddagen dagen därpå då hon var ledig någon dag från sitt engagemang på Club Bar Susan, som stället hette.

Dagen därpå var jag tidigt uppe och efter frukosten begav jag mig ut i Tokyos folkvimmel för att besöka marknaden Ginza Mart, en loppmarknad där man kunde finna allt till försäljning. Jag hade ingen ro i kroppen, utan strövade planlöst omkring och såg på allt som var till salu i väntan på att eftermiddagen skulle infinna sig med min träff med Chisuko Futakuchi.

Eftermiddagen kom, och efter att ha duschat, klädde jag upp mig och såg till att vara välpressad och snygg. Efter en rask promenad så möttes vi utanför Club Susan och sedan blev jag guidad av Chisuko. Vi besökte kvarter som egentligen var förbjudna för militär i uniform och som heller inte var att rekommendera för utlänningar. Vilken fantastisk upplevelse att komma in på små krogar med bara ett fåtal platser, bli presenterad av Chisuko och mottagen som gäst.

Jag fick här min första lektion i hur man dels uppför sig vid ett japanskt matbord, dels hur man äter med pinnar. Det samlades en del japanska gäster som nyfiket beskådade mina ansträngningar och som med glada tillrop hejade på mina ansträngningar att få med någonting mellan pinnarna.

Riktigt roligt blev det när jag lyckats få upp en klump ris mellan pinnarna som sedan när pinnarna korsades, spreds riset över både golv och bord. Det var också rörande när vi besökte någon av de små butiker eller stånd, där jag efter vederbörlig presentation av Chisuko, blev omhuldad på alla de vis för att känna mig välkommen.

Kvällen kom och jag föreslog att vi skulle avsluta vår första dag med att jag fick bjuda på en restaurangshow som jag visste var av högsta kvalité. Chisuko accepterade och vi fick på restaurant Kimbashi se ett uppträdande av högsta klass av musiker, dansare och magiker. Maten var också av högsta klass. Grillad hummer med tillbehör och servicen var heller inte att klaga på.

Familjepresentation

Dagen därpå skulle Chisuko arbeta igen med början på kvällen och sitt uppträdande på nattklubben, så framåt sen eftermiddag fanns jag vid mitt numera inmutade stambord för att se på showen. När den var slut och Chisuko klätt om begav vi oss åter ut i Tokyos nattliv. Efter några nattklubbsbesök var det dags att ta taxi hem. Jag gav Chisuko pengar för taxi ända hem till henne, men själv skulle jag stiga av vid mitt hotell, Daiti Hotero. Taxin begav sig i väg efter det att Chisuko hade växlat ett antal ord med chauffören. Helt plötsligt kände jag inte igen mig och efter ytterligare en stund stannade taxin och Chisuko bad mig stig ur. Väl utanför på den lilla, illa upplysta gatan, så for taxin sin väg. Jag kände mig illa berörd och backad upp med ryggen mot närmaste husvägg i tron att nu har jag blivit föremål för en planerad rånkupp eller dylikt.

Chisuko såg min rädsla och fnittrade förtjust samtidigt som en dörr öppnades bredvid mig. Ut kom en yngre och en äldre kvinna iklädda kimonos och tofflor. Det här är min mamma ”mamasan” och min farmor, sa Chisuko och nu är du välkommen in att träffa min pappa och mina bröder.

Väl innanför dörren så tog jag av mig skorna och fick på mig tofflor, något för små. Papasan hälsade mig välkommen och bad mig med en gest att sätta mig ner vid det låga bordet mitt i rummet. Jag lyckades veckla in mina ben någotsånär under bordet och nu började konversationen med hjälp av Chisuko som översatte så gott det gick.

Pappan hade varit med i kriget som infanterist och det kändes lite knepigt att sitta där iförd amerikansk uniform med svenska gradbeteckningar och höra honom berätta lite om sina äventyr under kriget bl.a. som trädskytt. Varje gång han log, vilket han ofta gjorde, så visade han sitt garnityr av ståltänder vilket förstärkte känslan av overklighet.

Nu serverades det grönt thé med stora marmeladliknande kakor till. Mamma och farmor svarade för serveringen, bröderna, pappan och Chisuko för konversationen. Efter théet så serverades ris med tilltugg och till det kom det saké fram på bordet och även en flaska whiskey dök så småningom upp. Jag hade nu introducerats i familjen. Dagen hade varit lång och jag kunde känna en smygande trötthet infinna sig.

Det var varmt inne och förtäringen hade varit riklig

och helt plötsligt vaknade jag till av ett ljud, det var någon utanför huset som ropade och ringde i en koskälla e.dyl. Det förekom ofta försäljare som på detta sätt marknadsförde sina varor.

Men jag satt inte vid något bord, kände att jag låg på golvet på tatamimatta, jag hade en filt över mig och en hård träpall under huvudet. Det var dunkelt i rummet och nu kom jag underfund med att det låg en person bredvid mig på tatamimattan. Efter ytterligare en stunds förvirring kunde jag konstatera att det var Chisuko som låg där och sov. Under min träkudde låg klocka, pengar och pass. På en galge hängde min uniform snyggt applicerad, så det var ordning och reda på allt, utom i mitt huvud där det fortfarande förekom en viss oreda om vad som hänt.

Det visade sig sedan, när Chisuko vaknade till, att jag hade näst intill somnat vid bordet och då hade papasan och bröderna gemensamt hjälpt mig till Chisukos rum. Chisuko hade tagit hand om mina tillhörigheter, hängt upp min uniform och bäddat åt mig på tatamimattan där jag fallit i en djup och stärkande sömn. Enligt Chisuko så hade jag inte varit speciellt berusad, ”takusan drunk”, utan mest trött av det ganska intensiva utelivet och resandet.

På detta sätt fortsatte det hela min vecka i Tokyo, på förmiddagarna såg jag mig om i miljonstaden och på eftermiddagarna och kvällarna umgicks jag med Chisuko. Det inträffade alltid små episoder under mina rundvandringar. En som särskilt faller mig i minnet är när jag en dag blev hungrig framåt lunch och stannade upp framför en liten restaurang. Många restauranger skyltade med sina utbud i skyltfönster i form av tallrikar med rätterna upplagda på i konstutförande. Bredvid respektive tallrik stod en skylt med japansk text vad rätten innehöll. Då ingen översättning fanns, så tog jag fram ett anteckningsblock som jag hade med mig och försökte rita av den japanska skylten så noga som möjligt.

Därefter klev jag in på den lilla restaurangen och blev mottagen med bugningar och leenden, visad till ett bord och där lämnade jag över min kopierade skylt. Den lilla servitrisen tittade på den, sedan på mig, fnissade och sprang in i köket. Efter en stund så serverades det två assietter med mycket heta våtservetter i frotté. Det var bra, nu kunde jag torka av mig efter måltiden. Det gick en stund sedan kom servitrisen in, tog bort servetterna och placerade nya på assietten istället. Efter en stund kom hon igen och då gjorde hon klart för mig meddelst tecken att jag först skulle tvätta händerna, sedan ansiktet med servetterna, sedan skulle jag få mat. Aha, så var det, sagt och gjort, jag tvättade mig och fortsatte min väntan på maten. Under hela tiden hade personal kommit o gått från köket förbi mig och visat ett ovanligt intresse för min person.

Nu kom maten och då får jag se huvuddelen av personalen komma ut från köket, glatt fnissande och beskådande hur jag serverades mat. Jag erhöll det jag hade beställt, men jag undrar än i denna dag vad jag egentligen hade skrivit på min beställning, för roligt det hade de som jobbade på restaurangen. Påminde litet om Povel Ramels ”Den franska biljetten”.

Motorkrångel

På morgonen hemresedagen steg jag upp tidigt, åt frukost i den fashionabla matsalen på hotell Daiti Hotero, för att sedan med hjälp av U.S Air Force jeep transportera mig till Tatcihkawa Airbase. Regnet öste ner och molnen hängde som en våt vadmalsfilt ner mot marken. Det rådde en grå vardagsmorgonstämning i den lilla cafeteria som fanns i avgångshallen och efter att ha checkat in mitt bagage slog jag mig ned vid ett bord med en kopp kaffe för att få igång livsandarna.

Kockan 07.30 var det dags att embarkera den stora Douglas Globemastern som silvergrå stod och väntade på oss i hällregnet. Väl ombord slog jag mig ned på en av de längsgående plåtbänkarna tillsammans med övriga passagerare. Till vänster om mig satt en

färgad sergeant ur 7:e Marinkåren och till höger om mig satt en trött kapten från U.S.Air Force.

Mitt emot tronade ett berg av väl surrade postpaket, tältmateriel, verktyg och reservdelar till bilar och truckar upp sig. Efter en stund så drogs de fyra väldiga stjärnmotorerna igång. Den ena efter den andra startade under intensiv rökutveckling, varmkördes och efter ytterligare en stund så började vi sakta rulla ut mot startbanan, stannade upp med en lätt nigning och där blev vi stående en lång stund med motorerna malande på tomgång.

Äntligen, efter 10-15 minuters väntan, varvades motorerna upp, en efter en för motorkontroll. Ytterligare några minuter och vi rullade ut på startbanan, motorerna ökade varvtalet till max och vi tog fart efter banan, lättade och jag hörde dunsen när stället drogs in.

Då hände någonting, den ena yttermotorn började tända ojämnt och visa tendens att vilja sluta tjänstgöra, runt kylklaffarna slog långa eldsflammor ut och flygplanet krängde till åt den felande motorns håll. Kaptenen bredvid mig som hade somnat, tvärvaknade och satte sig kapprak upp, likaså min färgade bänkkompis till vänster om mig. Varvet, som strax efter start hade minskats, drogs nu på för fullt på de fungerande motorerna. Då behagade nästa motor på samma sida också visa tecken på ovilja att fungera på samma sätt som sin kollega, och nu var alla passagerna ombord klarvakna. Själv kände jag en kväljande känsla av rädsla som gjorde att jag krampaktigt höll mig i plåtbänkens kant, samtidigt som jag sneglade ut snett bakom mig genom det fönster som fanns där.

Jag kunde se Tokyos alla ljus fara förbi under mig på en höjd som högst kunde vara något hundratal meter. En färdmekaniker kom utrusande från cockpit, belysningen ombord ersattes med någon form av nödljus så med hjälp av en ficklampa lyste han ut mot vingen där de vrenskande motorerna fanns. Sedan rusade han tillbaka in i cockpit igen. De fungerande motorerna vrålade på full effekt, men någon höjdvinst blev det inte, utan Tokyos ljus fortsatte att virvla förbi under oss på extremt låg höjd.

Efter några verkligen gastkramande minuter började först en ena, sedan den andra motorn att gå rent igen och strax drogs varvet ner på motorerna och vi började stiga upp genom de täta molnen. Jag tänkte, vad skönt, nu vänder de tillbaka och vi får byta flygplan, men icke sa Nicke, planet fortsatte att stiga och så småningom kom vi upp på översidan av molnen i strålande sol och med kurs mot K-16 Seoul i Korea. Flygresan blev inte så behaglig, jag satt hela tiden och lyssnade på motorljudet och tyckte mig till och från höra förändringar i detta.

Efter att ha landat så passerade färdmekanikern mig och jag frågade vad som hade hänt. Han tittade på mig och svarade ” Things happen” och försvann. Min teori är att vi hade stått så länge och malt på tomgång att stiften slaggat igen och därav missödet med de två motorerna.

My boycompani, two chines sentrybox background

Nu var jag åter i vardagslunken i Panmunjeom med mitt boykompani och med vardagssysslorna. Tanken var nu att skriva brev till Chisuko och för att verkligen få till det så bad jag en av mina boyar som var av japansk härkomst att översätta ett brev som jag skrivit till Chisuko. Han ställde glatt upp och jag tog mig ner till PX-shopen i lägret och inhandlade ett fint brevpapper som jag lämnade över till Fang, som boyen hette, jämte mitt manus.

Efter någon dag kom Fang över med ett prydligt brev, textat med japanska skrivtecken och med Chisukos adress på. Glatt sände jag iväg detta så nu skulle Chisuko få veta hur hemresan hade gått och hur vädret är och har varit och att jag mådde bra och såg fram emot att få träffa henne igen. Hur brevet togs emot och vilka effekter det fick ska jag återkomma till lite längre fram.

Kurir i syd

Nu hade vi kommit in i mitten av juli och jag blev nu omplacerad från mitt jobb som boychef till att tjänstgöra som kurir till de olika teamen i syd och nord. Det första uppdraget blev att med välfyllda resväskor innehållande allt, från brev till dem som fanns på teamen, och dokument från staben, till tvättmedel och mediciner som de telegraferat efter från Panmunjeom. Den först resan gick med amerikansk militärjeep och tåg till hamnstaden Pusan längst ner på den koreanska halvön. Med mig hade jag en tungt beväpnad militärpolis, som följde mig som en skugga dag som natt, ja till och med sov på golvet utanför mitt hotellrum

eller sovkupé under resan. Någon djupare konversation blev det dock inte för mina försök fick mycket kortfattade men korrekta svar. ”No sir” ”Yes sir” ” Of course sir”.

Väl framme i Pusan inkvarterades jag på den amerikanska militärbasen, där jag också träffade mina kollegor i teamet där och överlämnade mina medförda handlingar såsom brev och förhandlingsakter etc. Paket från huvudlägret i Panmunjom delades också ut till berörda mottagare.

I Pusan kom jag i närheten av den krigiska verkligheten en kväll när jag fördrev tiden på den amerikanska militärmässen i lägret.

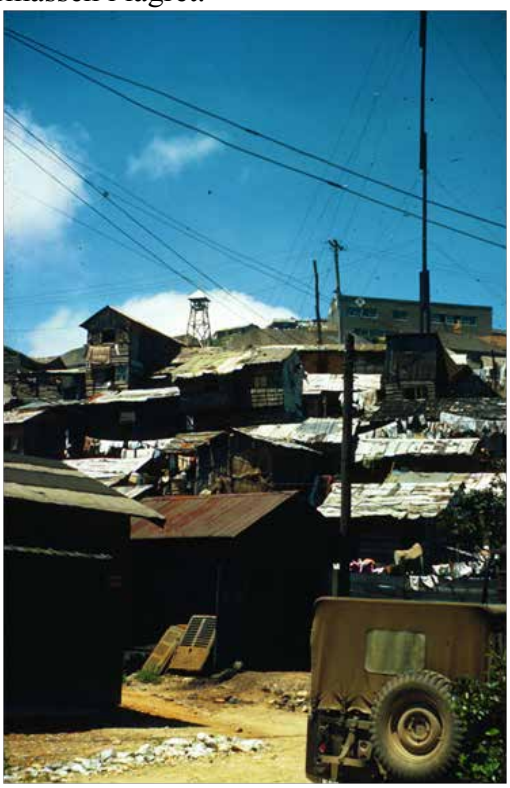

Helt plötsligt så började skottsalvor eka och vinandet av rickoschetter pep i luften, så det blev till att snabbt ta skydd bland borden. Det blev en väldig uppståndelse och snabbt hade en amerikansk patrull gått i ställning utanför och knattret från automatvapen hördes blandat med krevader från handgranater. Det pågick en kort stund, sedan återkom lugnet och det hela blev som vanligt igen. Det visade sig att någon eller några fientligt inställda personer hade öppnat eld mot den amerikanska förläggningen i akt och mening att skapa oro och osäkerhet i lägret med att på detta sätt markera sin närvaro.

Att vistas utanför lägret på egen hand hade sina risker. En kort tid före min ankomst hade en major ur FN-styrkorna hittats strypt, inlindad i taggtråd och slängd i havet strax utanför Pusan, så några långa utflykter på egen hand blev det inte tal om, endast en dagstur runt i staden med eskort för att se på folklivet.

Dagen därpå besökte jag det svenska sjukhuset i Pusan där offer från kriget vårdades, såväl militära som civila. Det var otäckt att se vad exempelvis napalmbomber kan ställa till med. Där fanns människor som inte hade några ansikten kvar, det fanns människor utan armar och ben efter att ha trampat på minor. Jag hann också göra en visit nere i själva staden med dess hamn och konstaterade att den hamnen nog var det enda stora andningshål som Sydkorea hade mot omvärlden sjöledes. Det rådde en febril aktivitet där med många fartyg vid kaj och många väntande utanför. Därtill kom en hel del örlogsfartyg som låg förtöjda.

Oro i lägret

När jag kom hem efter mitt besök i stad en så rådde det en febril verksamhet i de militära anläggningarna i Pusan. President Syngman-Rhee hade deklarerat att nu var stilleståndsavtalet i fara, alla militära förband hade satts i högsta beredskap och det var som om någon hade petat i en myrstack. Jag och min eskort fick omgående bege oss till flygplatsen där en Curtiss C-46 stod färdig att flyga oss till Seul via Taegu och Kunsan.

Efter landningen i Seul blev det helikoptertransport

till Panmunjeom. Väl framme så avrapporterade jag min resa och erhöll samtidigt order att omgående förbereda evakuering av lägret i Panmunjeom till närmaste amerikanska förband.

Det blev en orolig natt med packningsbestyr med hjälp av de koreaner som fanns kvar i lägret från mitt kompani. Dagen därpå så kom det rapporter från teamet i Pusan om oroligheter med skottlossning och upplopp.

I lägret i Panmunjeom kunde man höra ljudet av eldgivning och högt uppe kunde vi se flygplan svepa fram över himlen. Det kom rapporter från teamet i Kunsan att det förekom handgranatskastning där och skottlossning mellan amerikansk militär och okända grupper. Amerikanarna fördubblade sin bevakningsstyrka i lägret i Panmunjeom och vi fick utegångsförbud i lägret, det blev till att hålla oss inne i tälten Efter ytterligare någon dag så lättade det hela och vi kunde återgå till normala vanor igen, men otäckt hade det varit.

Nu hade jag drabbats av hemlängtan och mitt humör var nere på 0. Det kändes tradigt och besvärligt allting, inte ens besöken i filmtältet eller i mässtältet kunde lätta upp det hela.

Åter i Tokyo

Efter några dagar kom det efterlängtade brev hemifrån och nu steg humöret till normalnivå igen. Samtidigt fick jag min efterlängtade semesterresa till Tokyo beviljad. Jag packade min resväska och med helikopter flögs jag från Panmunjeom till K-16 utanför Seuol där jag embarkerade en Globemaster för vidarebefordran till Hickam Air Force Base. Resan gick bra, jag hade fått vanan inne att sitta på de längsgående plåtbänkarna under de fem timmar som resan tog, lite ”plåtsmak” blev det allt i alla fall.

Väl framme så tog det inte lång tid förrän jag checkat in på Daiti Hotero och begav mig till Bar Susan för att söka upp Chisuko. När jag klev in i baren så såg en av servitriserna mig, bugade samtidigt som hon brast ut i skratt, varpå hon rusade iväg ut genom sceningången. Det blev ett vådligt tjattrande varpå hela flickhopen med Chisuko i spetsen kom rusande och kramade om mig. Chisuko skrattade och kramade om mig om och om igen och när hon lugnat sig så tackade hon för brevet som hon fått och som på min begäran skrivits av min husboy i Korea.

Nu fick jag en förklaring till det den uppståndelse som min ankomst givit upphov till. Den förkättrade husboyen hade inte alls skrivit det han fått i uppdrag att skriva. Han hade istället formulerat ett kärleksbrev på japanska med hela det blomsterspråk som japanerna använder i sådana fall.

Det var lotusblommor, hibiscus, hjärta och smärta för hela slanten så nu var jag populär. Nu blev jag mer eller mindre bosatt på Bar Susan de dagar då Chisuko arbetade, kvällar och dagar då hon var ledig strövade vi runt och jag blev verkligen visad Tokyos sevärdheter.

Det blev en hel del restaurangbesök, teater och biobesök. En del tid ägnade vi åt shopping bland alla utbud som fanns på såväl marknader som stora varuhus ”Matzakaya”.

Sista kvällen tillbringade jag, Chisuko och några av flickorna från Bar Susan på Shimbasi Inn, en exklusiv nattklubb, och där roade vi oss till 03.00 på morgonen. Den dagen skulle flyget föra mig tillbaka till Korea och Panmunjeom så det blev inte många timmars sömn det dygnet.

Kuriruppdrag i norr

Efter återkomsten till min bas i Panmunjeom så blev det några dagars lägerliv innan det var dags att bege sig till teamen Sinanju och Manpo i Nordkorea. Sinanju låg ungefär mitt i landet och Manpo låg längst upp i norr på gränsen till Manchuriet vid Jalufloden Jag utrustades med handlingar, akter och mappar jämte olika förnödenheter, brev och paket som skulle till de olika teamen. En jeep rullade fram och i den transporterades jag den korta vägen upp till Conference Aera, där jag blev mottagen och kvitterade som en vanlig postförsändelse av den nordkoreanska militärpolisen.

Det var kortväxta, tungt beväpnade, buttra herrar som med gester visade var jag skulle sätta mig i den nu ryska jeepen som rullats fram. Nu bar det av på skumpiga vägar mot närmaste flygplats, som låg i staden Kaesong några mil bort. Väl framkommen där så omlastades jag och mitt ansenliga bagage till ett ryskt transportplan Il-2, en motsvarighet till DC-3:an.

Jag upptäckte att jag inte var ensam i det torftiga passagerarutrymmet. På plåtbänkar utefter kabinens sidor satt en blandad kompott av människor. Det var gubbar och gummor med enkla kläder och med bagaget i små knyten i knäet. En del hade husdjur med sig, som satt där. När jag tagit plats mellan ett äldre par och fått ordning på mitt bagage, så anlände besät-

tningen.

Den bestod av två piloter, iklädda blå verkstadsoveraller och med en seglarkepsaktig huvudbonad på skulten. En av dem hade ett gevär med sig som han placerade i ett hörn av kabinen, strax utanför cockpit. Någon genomgång av checklista inför start av motorerna var det inte tal om, i ett jättemoln av oljerök fick de fart på först den ena, sedan den andra av de två stjärnmotorerna. Dörren till cockpit lämnade de öppen, så jag kunde se vad de hade för sig därframme.

Vi rullade genast ut till start och så med ens drog de på full gas och så bar det iväg, någon kontroll av checklista med bland annat motorkontroll etc. var det inte tal om här heller. Vi kom dock lyckligt och väl upp i lufthavet och kursen ställdes mot Sinanju. Efter någon timmes flygning så var det dags för landning och den blev lika drastisk som starten. Av med gasen, ner med nosen, ut med stället och nu använde de även landningsklaff och med en duns anlände vi till moder jord där vi tvärbromsade. Sedan blev vi stående mitt på fältet. Det var ett gräsfält och nu hade det tydligen regnat, för vi satt fast i modden och blev tvungna att lämna flygplanet där. Jag och mitt bagage blev hämtat av en rysk jeep som transporterade mig till den barack som utgjorde terminalbyggnaden.

Sinanju

Där möttes jag av teamchefen som, iklädd pyjamas med morgonrock över och med överstemössan på huvudet, gladdes åt min ankomst. Han hade sällskap av löjtnant Stål, vår telegrafist i Sinanju, som dock var reglementsenligt klädd.

Sin något unika klädsel, förklarade teamchefen, berodde på att han inte i tid hade blivit väckt av sin boy för att hinna klä på sig. Han var tvungen att vara på flygplatsen i exakt tid för att kunna kvittera ut mig av den nordkoreanska militärpolisen, eljest kunde det bli allsköns förvecklingar. Därefter upp i jeepen där teamchefen bestämt knuffade undan föraren och satte sig vid ratten, den förskräckte chauffören satte sig stel som en pinne bredvid och höll i sig, för nu blev det åka av. Om teamchefen skulle ha klarat en alkotest är synnerligen tveksamt, då han och teamet haft en fest till långt in på småtimmarna, vilket kanske förklarar den något udda klädseln.

Efter en skumpig färd så nådde vi teamets hus, där jag inkvarterades, bagaget inhämtades och de handlingar och övriga försändelser som skulle lämnas i Sinanju packades upp. På kvällen var det party. Någonting skulle firas och där samlades då svenska, schweiziska, tjeckiska, polska och nordkoreanska teammedlemmar. Det bjöds på ris och kyckling, det dracks nordkoreansk grogg som smakade apa och svensk snaps som smakade som snaps skall smaka.

Det fanns alltid en risk med sådana här kalas. Den nordkoreanske värden höjde allt som oftast sitt glas modell normal och utbringade skålar för fred, vänskap och förståelse mellan folken och vi hade då att svar med våra glas modell större och så skulle det drickas botten upp.

Orkade vi inte med detta så var det ett tecken på att vi inte delade vår värds syn på fred och försoning, drack vi botten upp och ramlade under bordet så var det ett tecken på västerländsk dekadens och risiga kulturseder. Därför preparerade vi oss med ett glas matolja innan festerna och så hade vi lite hjälp av naturen, koreanerna tålde sprit mycket sämre än vi, så de blev oftast snabbt trötta och somnade på plats.

När jag hade tillbringat några dagar på teamet i Sinanju, sett mig omkring lite grann i byn. Det enda som jag tillläts besöka var ett monument över det ej avslutade kriget, samt en sönderskjuten amerikansk stridsvagn. Den uppmanades jag att fotografera för att stadfästa mitt besök i Sinanju. Så var det dags att bege sig mot Manpojin. En ny transport, nu till järnvägsstationen, där teamchefen, denna gång reglementsenligt klädd, lämnade över mig och mitt resterande bagage mot kvitto till den nordkoreanske officeren.

Tågresan till Manpo

Jag äntrade upp på tåget, vilket bestod av ett ånglok, en personvagn där jag var ende passagerare samt en vagn med nämnde officer, en uppassare klädd i vitt samt en grupp på sex beväpnade nordkoreanska soldater, som var min livvakt. Efter att ha installerat mig, så pustade tåget igång och vi rullade sakta ut på den nordkoreanska landsbygden. Resan till Manpojin

beräknades ta den här eftermiddagen och hela natten

så jag såg fram emot en rejäl sightseeing av Nordkorea från tågfönstret.

Natten blev månljus och det var ett fantastiskt landskap tåget rullade fram igenom. Höga berg och djupa dalar blandat med lågland med små byar av halmtäckta hus där man såg skymten av öppna eldar som brann här och där. I floder som tåget passerade syntes små båtar där människor ljustrade fisk i skenet av brinnade ved i korgar som hölls ovan vattenytan utanför båtarna.

Jag serverades en sen kvällsmåltid av en artig soldat med en vit servitörsrock utanpå uniformen. Maten bestod av kokt kyckling och ris, bröd, smör och vitt vin samt ett paket cigaretter som dessert. Någon höjdare var nog inte kocken då kycklingen var skivad med skrovet intakt så alla ben var kvar och jag fick passa mig så att ingen vass benbit följde med ner. Brödet var baguettliknande och smöret, lätt härsket, serverades inlindat i tidningspapper. Vinet vad ypperligt, svalt och med en angenäm smak. Cigaretterna smakade pyton.

Med jämna mellanrum infann sig förutnämnda soldat, nu utan servitörsrock och frågade med hjälp av tecken om jag inte ville vara snäll och gå ock lägga mig. Till hans alltmer stigande irritation så tackade jag artigt nej var gång, då utsikten i månljuset fascinerade mig. Vid ett till fälle, då tåget stannad vid en liten station, så passerade ett kompani kvinnliga militärklädda soldater i taktfast marsch på väg mot utgången vid sidan av järnvägen.

Tåget rullade vidare under ett idogt pustande och strax utanför samhället så passerade vi ett flygfält med parkerade Mig 15 plan. Längre bort passerade tåget resterna av ett helt set av sönderskjutna och bombade vagnar och lok som låg vid sidan av banvallen i stora bombkratrar.

När klockan passerat midnatt med god marginal så började John Blund göra sig starkt påmind och till min uppassares stora glädje fick han uppdraget att visa mig till sängen. Det fanns ingen säng i kupén, men det ordnades raskt genom att en avlyft dörr lades över ryggstöden på ett par säten i den av mig ockuperade, tomma järnvägsvagnen.

Soldaten kom med madrass lakan, kuddar och filtar, bäddade och bugade sig artigt när han sedan lämnade mig. Jag klädde av mig, klättrade upp på dörren, lade mig och konstaterade att de här lakanen var inte obegagnade, ej heller örngottet, men nu var jag så trött att jag inte brydde mig utan slocknade omgående.

Manpo-jin

Framåt morgonen vaknande jag av att ångvisslan tjöt. Klockan visade på 06.45, så nu hade jag varit på tåget i mer än 12 timmar.

Sömndrucken ramlade jag ner från dörren jag sovit på och började klä på mig när min butler infann sig med ett handfat kallt vatten, en tillbringare med mer vatten, samt tvål och handduk. Tvättattiraljerna ställdes på ett passageraräte och efter besök på tågets toalett, modell SJ äldre, så vidtog tvätt, rakning och tandborstning.

Därefter var jag redo att förtära den frukost som serverades, thé med baguett, lätt härsket smör och ett cigarettpaket till. En stund senare rullade tåget med mig och min uppvaktning in på järnvägsstationen i Manpo. Jag placerade där i en jeep med stor eskort, en jeep före, en jeep efter, fullsatt med beväpnade soldater. Sedan bar det av i rasande fart genom den lilla orten till min förläggning i det svenska teamet.

Livet i Manpo-jin

Jag välkomnades varmt av teamet, lämnade ifrån mig min väska och de paket som jag medfört till teamet, varefter jag fick lämna en muntlig rapport till teamchefen över min resa och vad som hänt under den. Sedan var jag fri att göra vad jag ville, då återresan skulle ske först efter några dagar. Jag installerades i ett rum i en barack på teamområdet.

Rummet var torftigt möblerat med en säng, en stol och ett litet bord. En naken glödlampa i taket stod för belysningen. Utanför baracken fanns en liten grön plätt där ett pingisbord var uppställt, eljest var det bara grå, tråkiga baracker runt om. Teambyggnaden

var lite mer påkostad och låg på en liten kulle ovanför barackområdet. Toaletten, ett utedass, låg också uppe på nämnda kulle med en hänförande utsikt över Yalufloden och Manchuriets höga berg på andra sidan.

Dagen förflöt lugnt, jag fick till och med nöjet att klå en av mina nordkoreanska vakter i pingis, äta en god lunch och umgås med teammedlemmarna innan jag efter nattens och dagens upplevelser törnade in i mitt enkla rum, denna gång med rena sängkläder i bädden och somnade tvärt.

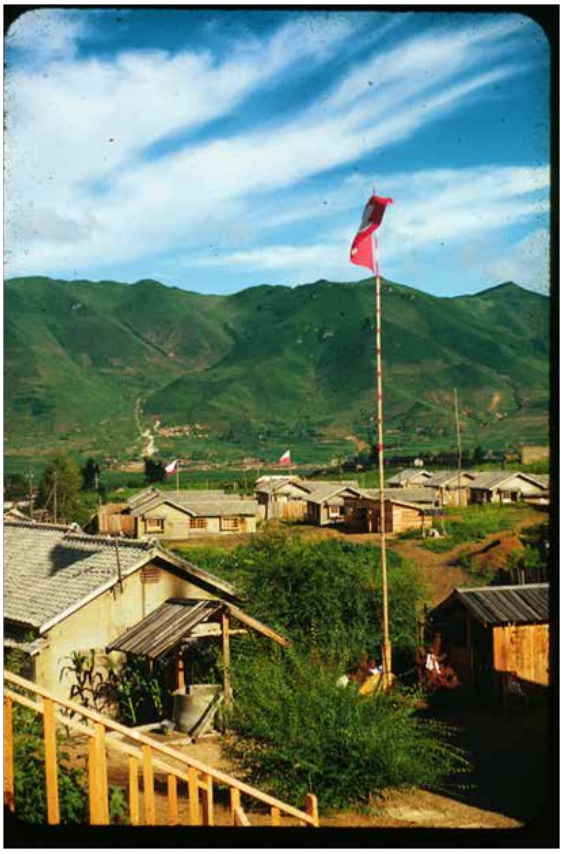

Morgonen därpå vaknade jag av att någon knackade på rutan till fönstret. Därute stod en soldat med tvättfat, tillbringare, tvål och handduk, som han levererade genom det öppna fönstret. Efter morgontoalett och frukost tillsammans med teamet så framförde jag en önskan om det vore möjligt att få duscha eller bada någonstans.

Jovisst kunde det ordnas. Framåt förmiddagen fick jag besked om att nu skulle jag få bada i ortens badhus.

Två jeepar kördes fram och jag fick ta plats i en av dem. Den första jeepen bemannades av teampersonal och till tänderna beväpnade soldater och i den andra jeepen satt jag och även där trångt med fyra tungt beväpnade nordkoreanska soldater. Sedan bar det av i rasande fart genom det lilla samhällets dammiga och gropiga gator till badhuset där vi fick order att stanna kvar i jeeparna medan soldaterna tömde hela badhuset på badgäster. Därefter meddelades vi tillåtelse att kliva på. Det hela påminde en del om badhusen i Tokyo, fast mycket påvrare här förstås. Vattnet i de stora träkaren var rent och fint, såväl i det skållheta som det avsvalkande karet. Vi lögade oss grundligt i vår ensamhet, alla andra hade körts ut, även badhuspersonalen, och det var gudomligt att få av sig resdammet sedan igår. När tvagningen var klar så satte vi oss i jeeparna igen och de bortkörda badgästerna och personalen fick återvända till vardagslunken.

Från den höjd där teamet hade sina lokaler hade man en underbar utsikt över byn och bergen bortom Yalufloden, en vacker och pittoresk bild av ett landskap som inte många svenskar varit i närheten av. Med kikarens hjälp kunde jag se hur kvinnor på andra sidan floden skötte sina dagliga sysslor, hämtade vatten i stora krus som de bar på huvudet, hur män och kvinnor stretade i sina risodlingar med hjälp av okade oxar som vadade fram i lervällingen.

Någon dag senare erhöll jag tillstånd att göra en fotvandring genom den närmaste delen av den rätt stora byn. Jag begåvades med en vaktstyrka som följde med bestående av två soldater med kulsprutepistoler samt en officer. Jag travade iväg nedför höjden och kom så in i byn. Människorna såg nyfiket på mig där jag promenerade fram på den dammiga gatan mellan små hus och gårdar med halmtak. Inne på gårdarna kunde jag höra ljudet av såväl höns som kor och grisar. Här var det självförsörjning som gällde. Det fanns också små affärer här och där som sålde såväl matvaror som andra förnödenheter.

Något besök i en av dessa affärer blev det inte tal om. När jag gjorde ett försök att gå in i en av dessa så hindrades jag vänligt, men bestämt av mina vakter. Inte heller fick jag komma i närheten av någon av innevånarna. Kom någon eller några av dessa för nära min person (10-12 m) så avvisades de ganska bryskt av min eskort.

Efter återkomsten från min rundtur i byn så blev det middag på kvällen tillsammans med teamet och sedan bjöds vi på bio i den lilla biografen.

Lokalen rensades på alla besökare när vi anlände med sedvanlig eskort. Efter detta avnjöts filmen ”Flickan med det vita håret”, en kinesisk produktion där jag fick gissa mig till vad som sades då det inte fanns vare sig text eller någon form av dubbning av språket. Ändå tyckte jag det var en bra film med bra skådespelare, men kraven var ej heller så stora så här före tv-åldern,

då bara ångradion fanns som referens hemifrån.

Efter filmens slut så släpptes de lokala åskådarna in igen och de fick rulla filmen än en gång, den här gången för en publik som förhoppningsvis förstod vad som sades. Så blev det kväll och natt den andra dagen. På natten vaknade jag i min tältsäng av att det regnade in genom taket och att en del råttor jagade efter något att äta nere på golvet. Jag tände glödlampan i taket och kunde konstatera att det fanns stora spindlar som hängde ner från taket och som jag inte sett natten förut. De tog väl skydd för regnet. Råttorna försvann och jag släckte och somnade om.

I väntan på återresan till Panmunjeom så ägnade jag dagarna åt bordtennisspel med min eskort. Jag promenerade med eskort i byn och gjorde utflykt till fots upp på den högsta höjden i Manpo, varifrån man hade en fantastisk utsikt över byn, Yalufloden och Kina på andra sidan gränsfloden. Jag kommer särskilt ihåg de magnifika solnedgångarna som det bjöds på uppifrån den höjden.

En del foton fick jag möjligheter att ta trots att det var förbjudet att fotografera på egen hand i Nordkorea. Det gick så till att jag ockuperade utedasset som låg på en liten kulle ovanför förläggningsbyggnaderna, och i det dasset fanns möjligheter att fotografera omgivningarna nedanför. Alltid nå´t sa han som såg Åmål.

Tillbaka till Swedish Camp

Så äntligen fick jag lämna Manpo efter en vecka och i storm och hällande regn pustade tåget iväg med mig som den ende passageraren i tåget med sedvanlig eskort och utspisning.

Då en natt som denna inte inbjöd till någon sight-seeing av landskapet utanför, så anlände jag efter natts halvsömn på britsen i vagnen, till Sinanju.

Där bytte jag till den där gamla Il-2:an, som även denna gång bemannades av piloter med mausergevär och vegamössor och än en gång fick jag sällskap av gubbar och gummor med varierande handbagage i form av bylten, levande smådjur med mera. Den här gången hade flygplanet fått fast mark under hjulen så vi skumpade iväg över gräset och vinglade så småningom upp i det blå. Tack och lov var det fint väder, stormen och regnet hade tydligen dragit förbi Sinanju. Här blev jag anmodad att vid en utflykt fotografera ett stridsvagnsvrak för att kunna dokumentera hur mycket stryk amerikanarna fått av folkarmén

Efter ankomsten till Kaesong så blev det jeeptransport i hög fart på dammiga och gropiga vägar till Panmunjeom där jag nu blev utkvitterad av en amerikansk militärpolis och återförd till mitt tält (tent 75) Vilken lycka att åter vara ”hemma”, få duscha, byta kläder, avrapportera min resa till staben och sedan, efter en god middag, sätta mig i bartältet och berätta om mina upplevelser för kompisarna i svensklägret.

Nu var jag tillbaka i vardagslunken i svensklägret i Panmunjeom igen med boykompaniet som skulle sysselsättas var dag för att lägret skulle fungera vad gäller transporter, tvätt, underhåll av tält och vägar. Min vikarie under mina kurirresor och semester hade skött sig bra. Så det var bara att fortsätta.

På fritiden i Panmunjeom blev det ofta utflykt till en liten bondby några kilometer bort där vi emottogs med jubel av all barn som strömmade till och ville ha ”shogum” tuggummi, choklad med mera som vi hade med oss.

Tvål och konserver var välkomna gåvor till vuxna bybor för att inte tala om cigaretter som var väldigt begärliga. Mina cigaretter från Nord-Korea fick här en strykande åtgång.

Det var intressant att se hur de levde i den lilla byn, allt från den unga mamman till gamla papa-san som

mest satt på huk och njöt av sin piptobak.

Ett pipstopp är inte helt fel

Den koreanska byn

Ute bland intresserade bybor

Tryggt på mammas rygg

Kvinnorna mal mjöl till baket

Mor i grönsakslandet

Far slet med jordbruket

Det var skönt att luta ryggkonten mot harven

Men det var allra bästa när man fick komma ´hem efter dagens möda

Hemåt det bär

Min tid i Korea började nu lida mot sitt slut och i slutet av september började jag planera och packa för hemresan.

Dagarna rann förbi med vanligt rutinarbete och jag såg nu fram mot att få lämna Panmunjeom. Den 26 september var det färdigpackat och jag fick mina biljetter och resehandlingar för att nu på egen hand ta mig tillbaka till Sverige. I mina planer ingick nu att dels stanna i Tokyo och umgås med Chisuko, dels att stanna på Hawaii en tid och därefter ta mig till USA för att om möjligt hitta mina släktingar där.

Den 1 oktober kom det en inbjudan via Conference Aera att vi var inviterade till ett party i Kunsan på den Nordkoreanska sidan. Orsaken var att man där ville fira en nationell högtidsdag. Vi transporterades dit meddels jeeptransport och bjöds på en högtidlig tillställning med mycket mat och dryck, högstämda tal och förstklassig underhållning. Maten bestod av en buffé med svart bröd, smör, diverse pålägg av obestämd sort, 20-åriga ägg, sjögrässallad, svalbosoppa. Till detta serverades vitt vin, öl och starksprit. Desserten bestod av kanderade frukter och thé. Sedan hölls det givetvis en hel del tal från båda sidor i ganska svassande stil med önskan om fred och försoning mellan alla världens länder och då speciellt då mellan Nord och Sydkorea. Bla, bla, bla-modell. Ett hyckleri som fick mig att se festen lite mindre inbjudande.

Den 2 oktober anträdde jag min hemresa och efter att en sista gång ha besökt ”Swedish Club Tent” och blivit vederbörligen avfirad, så såg jag svensklägret i Panmunjeom en sista gång under mig då jag den här gången slapp skaka jeep till Seoul utan flög helikopter. Visst kändes det lite vemodigt att se de nu så välkända omgivningarna, tältlägret, fotbollsplanen och samlingsplatsen glida förbi under en, med vinkande kompisar där nere.

Efter en händelselös flygning från K-16 Seoul så kom jag sent på kvällen fram till mitt hotell i Tokyo och efter att ha checkat in så begav jag mig till Bar Susan och en väntande Shisuko.
De följande dagarna var vi mestadels ute på sta ´n där jag handlade souvenirsaker att ta med mig hem till Sverige. Vi njöt av att ömsom vandra omkring i det sjudande livet på gator och i varuhusen i Tokyo, ömsom finna stillheten i grönskande park och tempelområden. Det blev också nu restaurang, teater och biobesök under den veckan.

Den 7 oktober var min avresa inbokad och det blev ett känslosamt farväl till Shisuko och Tokyo innan jag steg ombord på MATS flight till Hawaii.

Datumgränsen passerades och jag anlände till Hawaii sent på eftermiddagen den 8 oktober. Checkade in på hotell Moana Surfrider och efter en kort orienteringspromenad i omgivningarna så gick jag till sängs, trött efter den senaste veckans upplevelser i Tokyo och flygresan hit.

Nu följde några lata dagar på Hawaii med turer runt ön i en hyrd bil, baddagar på Waikiki beach och studium av Honolulus nattliv.

Jag fann ytterligare två svenskar på väg hem från Korea. Vi slog oss samman för att uppleva ön. Jag råkade efter någon dag insjukna i en infektion som gjorde att jag fick besöka Tripler Army Hospital för undersökning och medicinering. Besvären minskade och jag kunde återgå till dagdrivarlivet med bad, sol och utflykter.

Den 14 oktober lämnade jag Honolulu i Pan Am Stratocrusier för vidarebefordran till San Franscisko. En tripp som tog 9 timmar sovande i en bekväm fåtölj och väl framme så checkade jag in på den militära flygbasen Andrews Airforce Base för att stanna några dagar. Dagarna i San Franscisko ägnades åt att bese stadens begivenheter, Fischermans Warf, kabelspårvagnarna med mera, samt en och annan mässkväll på flygbasen.

Den 19 oktober så var det dags att bege sig till Washington och nu blev det den militära varianten på flygtransporten igen. Denna gång ett nytt äventyr då 4:ans motor på DC-6 inte ville vara med. I starten så tvingades piloten dra av och tvärbromsa, tillbaka till plattan och efter någon timme så var det dags för ett nytt försök, denna gång gick det vägen. Flygningen blev jobbig, då flygplanet landade på fler baser för att lämna och ta ombord gods och militär personal utan att jag kunde lämna planet. Det var lite av mjölkbilen som stannar vid varenda mjölkpall. Efter framkomsten till Washington så ägnade jag tiden åt att sova ikapp lite grann, sedan tog jag itu med att söka få kontakt med min faster, Mary Fink, i Florida utan att lyckas.

21 oktober var det dags att ta det stora skuttet från USA till Azorerna för vidarebefordran till Sverige. Det blev ännu en långflygning i MATS DC-6 och efter 12 timmar landade vi mitt i natten och i dåligt väder på en av Azorernas öar, mitt i Atlanten.

Det blev en snabbfika på officersmässen innan vi lyfte igen efter tankning och nu med nosen mot Frankfurt i Tyskland där vi landade efter 6 timmar i luften och här var det skönt att få sova ut i en riktig säng och slippa buller och obekväma stolar i DC-6:an.

Jag telegraferade hem att jag var på gång in till Bromma omkring den 23 oktober. Nu var jag inte alls intresserad av nattlivet i Frankfurt, nu ville jag bara hem. Förresten så hade min reskassa nu minskat så vad jag hade i kontanter var en svensk 10:kronors sedel, men roligt hade jag haft.

Den 23 oktober fick jag sätta mig i SAS DC-6 mot Stockholm och när jag från kabinfönstret såg Stockholm ljus glimma mot mig i mörkret utanför, då kändes det gott. Ett äventyr var över och jag var hemma igen efter 6 månaders omtumlande upplevelser långt hemifrån.

Redaktionen tackar Gunnar Sköldberg för den intressanta och lärorika artikeln, med text och bilder, som du sänt till oss för publicering. Vi tar tacksamt emot fler artiklar både från delegater och medföljande. Vi ser gärna att medföljande beskriver den dagliga gärningen i Seoul och Korea.

Minnespelare för den svenska insatsen i Korea. Det är 21 pelare som invigddes 2003 i samband med 50-års jubileet och är placerade framför museet War Memorial of Korea i Seoul. Bilden visar den svenska pelaren.